

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Profesionālās izglītības kompetences centrs
"Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola"

K. Valdemāra iela 139, Rīga, LV-1013, tālr. 67360823, e-pasts rdmv@rdmv.lv

i – tehnoloģijas skolā

**Biogrāfiskās interpretācijas pieejas
izmantojums tēmas „Jāņa Ziemeļnieka
personības un dzejas specifika” apgūvē.**

Anita Bogačkova

PIKC „Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola”

latviešu valodas un literatūras skolotāja

Tēmas apguvei paredzētas 3 mācību stundas.

Paredzētais stundu tematiskais plāns:

1. Ieskats Ziemeļnieka biogrāfijā un daiļradē.
2. Ziemeļnieka dzejoļu krājumu apskats. Romantisma pazīmju analīze.
3. Rakstu darbs.

Īss mācību procesa apraksts.

1. stunda.

Mērķi:

- 1) Atklāt J. Ziemeļnieka radošās personības veidošanos ietekmējušos faktorus, lai radītu izglītojamajiem priekšstatu par autoru un sagatavotu viņus dziļākai Ziemeļnieka savdabības izpratnei, viņa daiļrades pamatu un ierosmju avotu apjausmai.
- 2) Veidot Ziemeļnieka radošās personības koptēlu, atklāt autora pretrunīgumu, lai veicinātu izglītojamos domāt par dzejnieka iekšējās pasaules būtību, par viņa dzīves uztveri un izpratni.

Izmantojot Letonika. Iv datu bāzi (biogrāfijas datus un foto attēlus) un J. Plauža romāna „Ziemeļnieks” materiālus, tiek veidots autora personības koptēls un analizēti traģisma cēloņi. Izglītojamie pēta dažādus dzejnieka nomāktības un depresijas iemeslus:

- iespējama neatzīta ģēnija kompleksa;
- labu draugu trūkums sabiedrībā;
- personīgā pieredze (slimīgums bērnībā, tēva nāve, nespēja nodibināt ģimeni, narkotiskā atkarība u.c.)
- dvēseles duālisms.

Apzinot biogrāfisko un psiholoģisko materiālu, Ziemeļnieks tiek atklāts kā introverts personības tips ar saasinātu nāves izpratni un domām par pašnāvību.

2. stunda.

Mērķi:

- 1) Apzināt Ziemeļnieka dzejas materiālu.
- 2) Attīstīt izglītojamo iemaņas darbā ar tekstu.
- 3) Atklāt dažādos mākslinieciskās izteiksmes paņēmienus, dzejas tēlu raksturošanas līdzekļus un romantisma pazīmes un nostiprināt izpratni par dzeju kā mākslu.

Izmantojot datu bāzes Letonika .lv sadaļu par literatūras virzieniem, izglītojamie atkārtoti par romantismu literatūrā. Iepazīstas ar portāla datu bāzē iekļauto Ziemeļnieka daiļrades materiālu (dz. k. „Aizejošais”, „Naktis”, „Skūpstis”, „Nezināmai”) un veic dzejas teksta analīzi, minot konkrētus piemērus:

- raksturo dzejas tēmas un motīvus;
- raksturo spilgtākos tēlus: Nezināmo, Svēto, Edvardu, Leonīdu;
- analizē mākslinieciskās kategorijas (izteiksmes līdzekļus, redzes un dzirdes gleznas, krāsu kodu u.c.);
- analizē romantiskā pasaules redzējuma izpausmes dzejā (ideālismu, mīlestības sāpju un ilgu motīvu, ciešanu dominantu, vientulības tēmu u.c.).

3. stunda.

Mērķis – veidot gūto priekšstatu, zināšanu un pārdzīvojumu kopainu.

Izglītojamie raksta radošu darbu - eseju par vienu no tēmām:

1. Zemes un debesu mīla Ziemeļnieka dzīvē un dzejā.
2. Ziemeļnieka pasaule krāsās.
3. „Ja būtu Dievs, es viņu lūgtu...” (J. Ziemeļnieks).